

STROKOVNA ESKKURZIJA "SARAJEVO 2004"

Peter Cafuta, Matej Čelik

Absolventski razred študentov geodezije Fakultete za gradbeništvo in geodezijo je v sklopu obvezne strokovne ekskurzije v mesecu oktobru pod strokovnim vodstvom obiskal mesto Sarajevo.

V sklopu ekskurzije smo se namenili obiskati naslednje institucije:

- Gradjevinski fakultet Sarajevo – Odsjek za geodeziju,
- Geodetski zavod Sarajevo,
- Bošnjački institut,
- Zavod za planiranje Kantona Sarajevo in
- Zavod za izgradnjo Kantona Sarajevo.

Po uvodnem spoznavanju Sarajeva na dan prihoda smo se naslednje jutro odpravili na Odsek za geodezijo, ki deluje v okviru Gradbene fakultete. Tam nas je sprejelo nekaj profesorjev in asistentov, ki so nam izrekli dobrodošlico in pripravili predavanje o problematiki, s katero se v okviru geodezije ukvarjajo v BIH. Pripravili so tudi krajšo predstavitev študijskega programa geodezije na fakulteti, ki je načeloma primerljiv z našim programom, le da se pri njih zasledi še kak starejši predmet, ki je pri nas že izgubil na veljavi oziroma v kurikulum ni več uvrščen. Predvsem so izpostavili problem akademskega kadra, ki je pri njih močno "podhranjen". Tudi število diplomantov je relativno majhno, saj veliko študentov študij prekine, še večji problem pa predstavlja nizko število podiplomskih študentov. Na koncu je sledilo še srečanje z nekaj študenti in pogostitev z nacionalnimi slaščicami.

Naslednja postaja je bil Geodetski zavod Sarajevo, nekdanje eno največjih podjetij v državi. Po razdelitvi države na kantone in zaradi pomanjkanja kart nasploh (zaradi preteklega režima) se zavod pretežno ukvarja z izdelavo kart. Med vojno je stavba zavoda in oprema v njem utrpela veliko škode, saj je locirana v neposredni bližini stavbe radia in televizije ter vodnega rezervoarja, tako da je v njeno daljno in bližnjo okolico padlo veliko izstrelkov. Še vedno se ubadajo z različnimi težavami, povezanimi z ustrezno infrastrukturo in opremo, nemalokrat pa si pomagajo tudi z improvizacijo. S pomočjo japonskega partnerja so nekaj računalnikov uspeli opremiti s sodobno opremo za fotogrametrične postopke in GIS-tehnologijo.

Naslednji postanek je bil Bošnjački inštitut, ki se nahaja v centru mesta. To je zelo zanimiva stavba. Je ena najmodernejših v Sarajevu, ki je hkrati spojena z eno starejših stavb, v kateri je nekoč deloval javni hamam (kopel, mesto druženja ...). Inštitut sestavlja še upravni del ter velika

biblioteka v petih nadstropjih, v kateri so shranjeni zapisi in knjige vseh kultur in narodov bivše Jugoslavije, stare Turčije ...

V okviru inštituta delujejo tudi:

- dokumentacijski arhiv,
- kartografska zbirka,
- dokumentacijski center o vojni v letih od 1992 do 1995,
- grafični dokumentacijski center,
- zbirka umetniških del.

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo obstaja pod različnimi imeni že od leta 1954, ko se je začela izdelava Generalnega urbanističnega plana Mesta Sarajevo. Zavod vrši strokovne in druge aktivnosti znotraj kantona:

- pripravo in implementacijo strategije razvoja kantona,
- pripravo razvojnih planov,
- koordinacijo z domačimi in tujimi institucijami ter strokovnjaki,
- pripravo ter udeležbo pri strokovnih študijah in projektih za dolgoročni in srednjeročni razvoj,
- sodelovanje z drugimi kantoni,
- koordinacijo, pripravo in udeležbo pri projektih prenove kantona,
- pogodbeno dela, zaupana z Zavoda občina sa teritorije Kantona,
- dela za Skupčino in Vlado Kantona,
- strokovna mnenja pri planiranju gradnje za potrebe Kantona in drugo.

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo vsebuje naslednje organizacijske enote:

- sektor za prostorsko planiranje,
- sektor za globalni informacijski sistem,
- sektor za infrastrukturo,
- sektor za planiranje družbeno-ekonomskega razvoja in
- sektor za pravne, splošne in računovodsko-finančne zadeve.

Zavod za izgradnjo Kantona Sarajevo je zelo povezan z Zavodom za planiranje razvoja Kantona Sarajevo. Ena izmed njenih najbolj aktualnih nalog je vzpostavitev informacijskega sistema, katerega poglavitni del bi predstavljal digitalni katastrski načrt komunalne infrastrukture. Aplikacije, ki delujejo preko mreže in so še v dodelavi, so zastavljene v programu Autodesk MapGuide.

Celovit sistem komunalne infrastrukture v Sarajevu se je začel uveljavljati šele po letu 1975, ko so se začeli podatki z različnih naslovov združevati. Danes svoje podatke in storitve že lahko ponudijo tudi preko spleta, zaenkrat sicer še omejenemu številu uporabnikov. Veliko so se ukvarjali tudi z digitalizacijo kart in načrtov ter reambulacijo obstoječih načrtov, saj se je med vojno marsikaj spremenilo, predvsem pa uničilo.

Lahko rečem, da smo bili študentje z izbiro Sarajeva kot cilja naše strokovne ekskurzije zelo zadovoljni. Vsekakor je bil obisk omenjenih institucij zanimiva izkušnja, saj je situacija zaradi bližnjezgodovinskih dogodkov precej posebna. Vse te institucije so se morale v nekem obdobju bolj kot z geodezijo ukvarjati same s sabo, tako da se dandanes stvari počasi postavljajo na pravo mesto. Ukvarjajo se tudi z nekaterimi zadevami, ki so sorodne našim, to je, da bi stroka na državnem nivoju pridobila mesto, ki ji pripada.

Čeprav so posledice vojne še vedno prisotne na vsakem koraku, velike razvojne možnosti pa so zaradi pomanjkanja (najmanj) kapitala realno neuresničljive v krajšem obdobju, se pri ljudeh kljub temu občuti pozitivna naravnost in želja po spremembah. Tako ni nič čudnega, če od mimoidočega na ulici slišiš:”... šta je bilo, je bilo, idemo dalje.”

Slika 1: "Kupole" Bošnjakog Inštituta.

Slika2: Ostanke preteklosti.

Slika 3: Baščaršija - prostor "za dušo".

Slika 4: "Gasilska" nikoli ne manjka.

Peter Cafuta, študent

E-pošta: pcafuta@yahoo.com

Matej Čelik, študent